

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii privind modificarea Hotărârii Guvernului nr.
1294/2002 cu privire la instituirea Marelui Premiu pentru merite deosebite
în domeniul viti-vinicol

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul menționat supra este elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. La elaborarea proiectului dat s-a ținut cont inclusiv de propunerile și recomandările I.P. „Oficiul Național al Viei și Vinului”.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul propus este elaborat la inițiativa Ministerului, luând în considerare practica ultimilor ani în procesul de apreciere și selectare a unității vinicole pentru decernarea Marelui Premiu.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În scopul continuării tradițiilor, respectării obiceiurilor seculare ale poporului, luând în considerare rolul lor la formarea unei moralități sănătoase, la îmbogățirea vieții spirituale a omului, ținând cont de solicitările cetățenilor republicii de a se reveni, fiind o necesitate stringentă, la valorile naționale, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Hotărârea nr. 433/1990 cu privire la zilele comemorative, zilele de sărbătoare și la zilele de odihnă în Republica Moldova, consfințind prima sâmbătă și duminică a lunii octombrie Ziua Națională a Vinului.

Astfel, pentru promovarea imaginii țării pe arena internațională, precum și pentru susținerea prestigiului producției vitivinicole, Guvernul Republicii Moldova a instituit Marele Premiu pentru merite deosebite în domeniul vitivinicol, care se decernează anual în cadrul festivităților consacrate acestei zile.

Prin urmare, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, respectând Regulamentul privind condițiile de selectare a candidaților și decernare a Marelui Premiu pentru merite deosebite în domeniul viti-vinicole, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1294/2002, selectează, în cadrul unei comisii instituite în cadrul Ministerului în acest sens, unitatea vinicolă pretendentă la acest premiu.

Tabelul 1

Lista companiilor vinicole care au fost decernate cu Marele Premiu
în anii 2002-2024

Anul decernării	Compania vinicolă
2002	SA „Cricova”
2003	SA „Barza Albă”
2004	SRL „Lion Gri”
2005	SA „Dionysos-Mereni”
2006	SA „Vitis Hîncești”

2007	ÎS CVC „Mileștii Mici”
2008	SRL „Vinăria Purcari”
2009	SRL „Chateau Vartely”
2010	SA „Migdal-P”
2011	SA „Românești”
2012	SRL „Vinăria Purcari”
2013	SRL „Ampelos”
2014	SA „Vinăria din Vale”
2015	FCP „Asconi” SRL
2016	SA „Castel Mimi”
2017	SA „Cricova”
2018	SRL „Sălcuța”
2019	SRL „Vinăria Bostavan”
2020	SRL „Radacini Wines”
2022	ÎM „Vinăria Purcari” SRL
2023	ÎM „Chateau Vartely” SRL
2024	ÎM „Vinăria Purcari” SRL

În anul 2021, din cauza pandemiei de Covid-19, sărbătoarea nu a avut loc, respectiv nici decernarea premiului.

Dacă examinăm lista companiilor care au fost decernate cu Marele Premiu de la instituirea acestuia până în prezent și luând în considerație că la moment, în Registrul Vitivinicol, avem înregistrate 255 companii vinicole, observăm că Premiul Mare oferit de-a lungul acestor ani, pentru unele companii, se repetă.

Tabelul 2

Lista companiilor vinicole care au participat la concurs în ultimii 5 ani

Anul decernării	Companiile vinicole participante la concurs	Punctajul maxim acumulat	Locul
2019	1. ÎM „Vinăria Purcari” SRL 2. ÎM „Vinăria Bostavan” SRL 3. SA „Barza Albă” 4. ÎM „Chateau Vartely” SRL	82,0 93,1 40,0 73,0	2 1 4 3
2020	1. „Maurt” SRL 2. CV „Cricova” SA 3. ÎM „Kazayak-Vin” SA 4. „Radacini Wines” SRL 5. ÎM „Sălcuța” SRL 6. ÎM „Vinăria Bostavan” SRL 7. ÎM „Vinăria Purcari” SRL	74,6 91,4 52,1 92,4 75,3 90,0 91,7	6 3 7 1 5 4 2
2022	1. ÎM „Chateau Vartely” SRL 2. ÎM „Sălcuța” SRL 3. SA „Migdal-P” 4. ÎM „Vinăria Purcari” SRL 5. SRL „Călărași Divin”	70,1 62,9 53,4 89,0 43,1	2 3 4 1 5
2023	1. ÎM „Chateau Vartely” SRL 2. CV „Cricova” SA 3. SRL „Călărași Divin” 4. ÎM „Sălcuța” SRL	83,1 69,3 53,6 73,7	1 3 4 2

	5. SA „Barza Albă”	32,1	5
2024	1. ÎM „Kazayak-Vin” SA	58,0	5
	2. SC „Tomai-Vinex” SA	52,7	6
	3. CV „Cricova” SA	63,5	4
	4. ÎM „Vinăria Purcari” SRL	91,2	1
	5. ÎM „Vinăria Bostavan” SRL	70,8	2
	6. „Castel Mimi” SRL	66,0	3

Principiile selectării unității vinicole pentru decernarea Marelui Premiu sunt prevăzute în pct. 6 din Regulamentul privind condițiile de selectare a candidaților și decernare a Marelui Premiu pentru merite deosebite în domeniul viti-vinicole, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1294/2002. Totodată, prin ordin, Ministerul aprobă indicatorii pentru selectarea companiei, pretendente la decernarea „Marelui Premiu”.

Astfel, companiile vinicole care doresc să participe la concurs completează indicatorii respectivi și îi prezintă Ministerului în termenul specificat.

Deși absolut toate companiile sunt informate și îndemnate, oficial, să participe la concurs, observăm că an de an, participă aceleași companii. Motivul se datorează faptului că rezultatele companiilor mai mici, redade prin indicatorii selectați, nu pot concura cu marile companii din domeniu.

În acest sens, pentru a putea aprecia rezultatele tuturor companiilor din domeniu, care chiar sunt un exemplu pentru Republica Moldova, s-a propus, pe lângă Marele Premiu, decernarea și a altor distincții, sub formă adaptată. Aceste distincții vor fi acordate micilor producători, cât și producătorilor ce produc produse obținute pe bază de vin.

Dacă examinăm Tabelul 2, observăm că companii precum SA „Barza Albă”, SRL „Călărași Divin” și alte companii care produc produse obținute pe bază de vin, au înregistrat un punctaj mai mic în cadrul concursurilor, și asta nu din cauză că nu au rezultate remarcabile, ci din cauza că principiile de selectare a companiei vinicole pretendente la decernarea Marelui Premiu, îi dezavantajează, având în vedere că indicatorii se bazează mai mult pe producerea și comercializarea vinurilor, de diferite tipuri de calitate, cât și pentru înființarea plantațiilor viticole (ceea ce nu este specific producătorilor de produse obținute pe bază de vin).

Reieșind din cele menționate mai sus, pentru a aprecia și încuraja toți actorii din domeniu, inclusiv promovarea acestora, Ministerul propune promovarea proiectului propus care vine să sporească interesul producătorilor din domeniul vitivinicol în dezvoltarea unor afaceri prodigioase și stimulare a adoptării unor standarde înalte de calitate și sustenabilitate în producția vitivinicolă.

De asemenea, prin proiectul dat se propune abrogarea unor hotărâri desuete (Hotărârea Guvernului nr. 988/2002 privind organizarea și desfășurarea Festivalului Vinului și Hotărârea Guvernului nr. 492/2003 cu privire la instituirea Comisiei republicane pentru organizarea și desfășurarea sărbătorii anuale „Ziua Națională a Vinului”), întrucât, după crearea Oficiului Național al Viei și Vinului, sarcina organizării Zilei Naționale a Vinului a revenit acestei instituții, dat fiind faptul că organizarea acestui eveniment se încadrează în atribuția instituției de promovare a comercializării produselor vinicole pe piața internă și externă.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Obiectiv general

- Aprecierea producătorilor autohtoni de producție vitivinicolă care au asigurat promovarea și consolidarea imaginii țării noastre ca un important stat vitivinicol, cunoașterea produselor vinicole de înaltă calitate în țară și peste hotare, facilitarea procesului de includere a Moldovei pe traseele internaționale turistice ale vinului, atragerea investitorilor și turiștilor, sporirea consumului responsabil, familiarizarea cu obiceiurile, cultura și tradițiile poporului.

Obiective specifice

- Principii corecte de selectare a unității vinicole învingătoare.
- Excluderea/prevenirea riscului de decernare repetată a Marelui Premiu pentru unele și aceleași unități vinicole.
- Oferirea posibilității de participare la concurs pentru un număr mai mare de unități vinicole.
- Oportunitate de încurajare și pentru alți participanți prin decernarea și a altor distincții, sub formă adaptată.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Premiul Mare este conceput pentru a recunoaște contribuțiile remarcabile în dezvoltarea și promovarea industriei vitivinicole, creșterea vizibilității produselor vitivinicole, cât și încurajarea în dezvoltarea unor afaceri prodigioase și stimulare a adoptării unor standarde înalte de calitate și sustenabilitate în producția vitivinicolă.

Prin proiectul propus se stabilește ce reprezintă Marele Premiu, din ce surse financiare se confecționează. De asemenea proiectul respectiv dă posibilitatea decernării și altor distincții (Trofeul celui mai bun creator al vinului de autor și Trofeul Divin).

Prin proiectul respectiv vor fi revizuiți reprezentanții Comisiei pentru decernarea Marelui Premiu. La moment, pct. 5 din Regulamentul privind condițiile de selectare a candidaților și decernare a Marelui Premiu pentru merite deosebite în domeniul vitivinicole, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1294/2002 enumeră viticultori, vinificatori, economiști, finanțiști etc. Proiectul dat substituie categoriile date cu: autoritățile publice centrale, mediului academic și societății civile.

De asemenea, au fost revizuiți indicatorii în baza cărora este selectată unitatea vinicolă pentru decernarea cu Marele Premiu, la stabilirea cărora s-a ținut cont de tendințele actuale, inclusiv implementarea noilor tehnologii de producere, implementarea sistemelor de calitate și siguranță, implementarea practicilor sustenabile, ponderea comerțului, investiții, piețe de desfacere, sponsorizări, dezvoltarea turismului, rezultatele diferitor concursuri și alți indicatori care ajută la o dezvoltare remarcabilă.

La fel, au fost introduse informații aferente Comisiei pentru decernarea Marelui Premiu, fiind stabilite rolul și funcțiile acesteia.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu au fost analizate, deoarece încurajarea unităților vinicole de participare mai activă la concurs au fost efectuate prin aducerea diferitor argumente, însă unitățile vinicole mici totuși nu au curajul să participe la concurs. De aceea, considerăm că este necesară o revizuire a cadrului normativ în vigoare pentru a încuraja participarea activă a unui număr mai mare de unități vinicole.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Impact asupra sectorului public nu a fost identificat, deoarece proiectul dat nu implică acțiuni de reformă structurală sau instituțională.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Impact financiar nu a fost identificat, deoarece implementarea proiectului respectiv nu necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare de la bugetul de stat.

Marele Premiu reprezintă o distincție sub formă de statueta. Aceasta se confecționează cu mijloace financiare alocate din Fondul Viei și Vinului, acțiune efectuată și până în prezent. Confecționarea statuetei în anul 2024 a costat 16 mii lei.

Distincția dată nu este însoțită de premiu bănesc.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

În urma intervenției propuse vor fi afectați pozitiv IMM-urile, deoarece posibilitatea de decernare a altor distincții, sub formă adaptată, va fi axată anume pe aceste tipuri de întreprinderi, ceea ce va oferi posibilitatea de a-și evidenția capacitățile și rezultatele deja atinse.

4.4. Impactul social

Având în vedere că Marele Premiu este oferit în cadrul sărbătorii Ziua Națională a Vinului, la care participă atât mediul de afaceri, cât și mulți vizitatori neimplicați în domeniu, dar care consumă produsele vitivinicole, prin oferirea acestei distincții va crește vizibilitatea produselor vitivinicole produse de compania respectivă și atragerea atenției consumatorului.

Intervenția propusă nu conține prevederi care ar avea impact social.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Intervenția propusă nu conține prevederi care ar avea impact asupra datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Intervenția propusă nu conține prevederi care ar avea impact asupra echității și egalității de gen.

4.5. Impactul asupra mediului

Intervenția propusă nu are impact asupra mediului.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

De obicei, companiile care sunt decernate cu Marele Premiu, aplică fie pe etichetă, fie pe orice ambalaj, un logo prin care este prezentată această distincție. Este un simbol ce oferă companiilor desemnate o plus valoare produselor pe care le reprezintă.

Impacturile descrise supra demonstrează oportunitatea intervenției, toate având o influență pozitivă asupra companiilor vinicole.

Intervenția propusă nu implică mijloace financiare suplimentare aferente Marelui Premiu. Totuși, promovarea proiectului dat va fi urmat de cheltuieli aferente confecționării distincțiilor Trofeul celui mai bun creator al vinului de autor și Trofeul Divin. Estimativ, confecționarea acestor distincții nu vor depăși 30 mii lei anual, care la fel vor fi alocate din Fondul Viei și Vinului, însă prioritar este încurajarea companiilor vinicole mici și posibilitatea acestora a se remarca și a fi apreciați.

Per general, proiectul are ca scop promovarea companiilor vinicole autohtone, recunoașterea contribuțiilor remarcabile în dezvoltarea și promovarea industriei vitivinicole, cât și creșterea vizibilității produselor vitivinicole.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Proiectul dat nu constituie obiectul unei armonizări a cadrului normativ național cu cel al Uniunii Europene.

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

-

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

-

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea proiectului propus a fost plasat pe site-ul web oficial www.particip.gov.md, la data de 28.03.2025 (<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-de-initiere-a-elaborarii-proiectului-hotararii-privind-modificarea-hotararii-guvernului-nr-12942002-cu-privire-la-instituirea-marelui-premiu-pentru-merite-deosebite-in-domeniul-viti-vinicol/14204>), fiind acordat termenul de 10.04.2025 pentru comentarii și propuneri.

Până la finisarea termenului dat, comentarii și propuneri nu au parvenit.

Totodată, la data de 22.04.2025, Ministerul a organizat consultații cu reprezentanții I.P. „Oficiul Național al Viei și Vinului” pe marginea proiectului dat, inclusiv a acțiunilor ce urmează a fi întreprinse urmare aprobării acestuia.

Setul de documente urmează a fi examinat și avizat de către autoritățile interesate.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție în corespundere cu art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și expertizei juridice în corespundere cu art. 37 din aceeași Lege.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul propus vine să modifice Hotărârea Guvernului nr. 1294/2002 cu privire la instituirea Marelui Premiu pentru merite deosebite în domeniul viti-vinicol.

Adoptarea și punerea în aplicare a proiectului dat va impune necesitatea elaborării unui ordin al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare privind decernarea unor distincții, sub formă adaptată (distincții ce vor fi decernate în cadrul sărbătorii Ziua Națională a Vinului companiilor vinicole mici și companiilor ce produc produse obținute pe bază de vin).

Totodată, prin proiectul propus vor fi abrogate:

1. Hotărârea Guvernului nr. 988/2002 privind organizarea și desfășurarea Festivalului Vinului și

2. Hotărârea Guvernului nr. 492/2003 cu privire la instituirea Comisiei republicane pentru organizarea și desfășurarea sărbătorii anuale „Ziua Națională a Vinului”.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor proiectului respectiv se va iniția odată cu intrarea în vigoare a acestuia, având în vedere necesitatea elaborării și promovării unui proiect de ordin al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare privind decernarea unor distincții (Trofeul celui mai bun creator al vinului de autor și Trofeul Divin).

Totodată, în procesul de pregătire pentru organizarea și desfășurarea sărbătorii „Ziua Națională a Vinului”, ediția 2025, vor fi aplicate prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1294/2002 cu privire la instituirea Marelui Premiu pentru merite deosebite în domeniul vitivinicol, conform ultimelor modificări.

Ludmila CATLABUGA,
Ministru